

ตำบลดงใหญ่ (TRSI)

อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

ศักยภาพตำบล

▶ ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง (ก่อน)

▶ ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน (หลัง)

ข้อมูลพื้นฐานตำบลดงใหญ่

ข้อมูลพื้นฐานตำบล

ตำบลดงใหญ่แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 20 หมู่บ้าน พื้นที่ทั้งหมด 52,768 ไร่ หรือ 52,768 ตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,587 ครัวเรือน ประชากรทั้งสิ้น 7,678 คน แยกเป็นชาย จำนวน 3,665 คน เป็นหญิง จำนวน 4,013 คน ลักษณะ-ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับการเกษตร ลักษณะของดินเป็นดินร่วนปนทราย ดินเหนียว ดินเหนียวปนทราย กักเก็บน้ำได้ปานกลางเหมาะแก่การเพาะปลูกข้าว ลักษณะของแหล่งน้ำแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ จำนวน 2 สาย คือ แม่น้ำมูลและลำน้ำแคว มีโครงการชลประทานทุ่งสัมฤทธิ์ช่วยส่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร

แผนที่ตำบลดงใหญ่

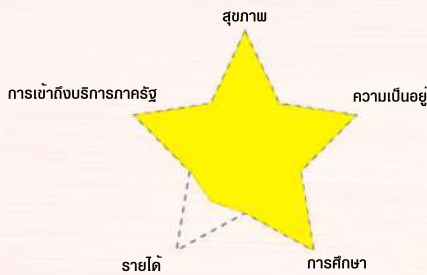
อาชีพหลัก อาชีพเกษตรกรรม (ทำนา) พืชเศรษฐกิจ คือ ข้าว
อาชีพเสริม อาชีพรับจ้าง ค้าขาย ทำนาปรัง ปลูกพืชหลังนา แต่งโม ปอกเหียง

สถานที่สำคัญตำบลดงใหญ่

- โรงเรียน 6 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง
- วัด 8 แห่ง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 2 แห่ง
- สถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ วัดดงใหญ่ วัดสวนป่าพุทธธรรมดงใหญ่ วัดบ้านกล้วย หลวงพ่อแก่นขาม ฯลฯ

ประเด็นปัญหา : เนื่องจากพื้นที่และประชากรส่วนใหญ่ในตำบล กว่าร้อยละ 90 ประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก ซึ่งถือเป็นรายได้หลักของคนในชุมชน หากผลผลิตต่ำก็จะส่งผลกระทบต่อเกษตรกร ดังนั้นควรพัฒนาอาชีพเสริมให้กับเกษตรกรที่เกิดจากต้นทุนทรัพยากรในท้องถิ่น ส่งเสริมและพัฒนากิจการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อสร้างรายได้ ประกอบกับตำบลดงใหญ่มีสถานที่สำคัญหลายแห่งเหมาะแก่การส่งเสริมและพัฒนากิจการท่องเที่ยวชุมชน และพัฒนาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

TPMAP จากรูปดาวแสดงความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ ใน ต.ดงใหญ่ อ.พิมาย จ.นครราชสีมา ปรากฏว่าประชากรในตำบลดงใหญ่มิมีปัญหาด้านรายได้

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์พื้นที่

- ยกระดับการผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว
- แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อสร้างรายได้
- ส่งเสริมและพัฒนากิจการท่องเที่ยวชุมชน
- บริหารจัดการน้ำ
- บริหารจัดการขยะ

กิจกรรมที่ดำเนินการ

- ส่งเสริมและพัฒนากิจการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพัฒนาเทคโนโลยีเครื่องคัดแยกขี้ขี้และแปรรูปข้าวเพื่อสร้างมูลค่า
- สร้างช่องทางการตลาดและสื่อสารการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชนมาทนครดงใหญ่
- สร้างเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้
- การจัดการขยะชุมชน และการจัดการน้ำ

กลไกในการทำงาน

ใช้รูปแบบการทำงานแบบมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ประกอบกับกระบวนการกลุ่ม คือ บูรณาการทำงานร่วมกับระหว่างมหาวิทยาลัยและภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

ภาคีเครือข่าย : อบต.ดงใหญ่, ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครราชสีมา, กลุ่มวิสาหกิจชุมชน, พัฒนาชุมชน, เกษตรอำเภอ, ชุมชนและผู้นำชุมชน

ผลลัพธ์

1. เกิดการทำงาน นักศึกษาบัณฑิตใหม่ และประชาชน ในพื้นที่ให้ทำงานทำ มีอาชีพ มีรายได้
2. ผู้รับจ้างงานได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ด้าน Digital Literacy, English Literacy, Financial Literacy และ Social Literacy เพื่อใช้ในการเรียน การทำงาน ตลอดจนการสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว
3. การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
 - การพัฒนาสินค้าและยกระดับสินค้า : เกิดการพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าว ได้แก่ ข้าวหอมมะลิพร้อมต้ม ข้าวมันออสสาทราย ที่มีบรรจุภัณฑ์พร้อมจำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ของชุมชน
 - การพัฒนากิจการท่องเที่ยว : เกิดเส้นทางท่องเที่ยว 2 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางกัจจายน์เชิงวัฒนธรรม และเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน : เกิดองค์ความรู้และเทคโนโลยีในกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
 - การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม : ชุมชนเกิดการบริหารจัดการขยะ คัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ซ้ำและกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงการเพิ่มมูลค่าจากขยะโดยการทำอูบสีจากพลาสติกรีไซเคิล ตลอดจนเกิดการบริหารจัดการน้ำ การทำนารน้ำใต้ดิน
4. เกิดการจัดทำข้อมูลขนาดใหญ่ของชุมชน (Community Big Data) คือ ข้อมูลผู้ย้ายกลับบ้าน เนื่องจากสถานการณ์โควิด, แหล่งท่องเที่ยว, ที่พัก/โรงแรม, ร้านอาหารในท้องถิ่น, อาหารที่คนสนใจบริโภค, เศรษฐกิจในท้องถิ่น, พื้นที่ท่องเที่ยว, สัตว์ในท้องถิ่น, ภูมิปัญญาท้องถิ่น และข้อมูลแหล่งน้ำในท้องถิ่น เพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ ให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- เกิดการทำงานในพื้นที่ตำบลดงใหญ่
- สร้างรายได้ในพื้นที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ: 5
- ลดรายจ่ายในการซื้อพันธุ์ข้าว ร้อยละ: 3

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- เกิดการนำภูมิปัญญามาต่อยอดให้ชุมชน
- เกิดอาชีพใหม่
- เกิดพลังสามัคคีในชุมชน
- การย้ายถิ่นฐานเพื่อออกไปทำงานลดลง
- สภาพแวดล้อมในชุมชนดีขึ้น

ภาพการจัดกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

ช่วงเวลาที่ลงพื้นที่หลังสถานการณ์ โควิด - 19 เป็นฤดูกาลเก็บเกี่ยวทำให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการได้รับความร่วมมือน้อยลง (ตุลาคม - พฤศจิกายน)

ผู้รับผิดชอบ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์คุณหญิง เกียมเทศ บุญมาสูงทรง เบอร์ติดต่อ : 081-547-6552 หน่วยงาน : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน